



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 226/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Ing. Andreou Krigovskou, advokátkou, Floriánska 19, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Tpo/7/2023-98 z 3. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu o jeho väzbe, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu s tým, že mu bude priznané finančné zadost'učinenie a krajskému súdu bude prikázané prepustiť ho z väzby na slobodu.

II.

2. Na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie z 19. januára 2023 bola vykonaná v rodinnom dome sťažovateľa 24. januára 2023 domová prehliadka. Uznesením vyšetrovateľa z 25. januára 2023 bolo sťažovateľovi a ďalším trom osobám vznesené obvinenie pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 171 ods. 4 Trestného zákona. Zároveň v ten istý deň podal prokurátor návrh na vzatie sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

3. Okresný súd návrhu prokurátora nevyhovел a sťažovateľa prepustil zo zadržania na slobodu, keď príkaz na domovú prehliadku z 19. januára 2023 vyhodnotil ako nedostatočne odôvodnený, pretože neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné podľa § 99 ods. 1

Trestného poriadku vyvodit' dôvodné podozrenie, že v dome sťažovateľa sa mala nachádzať akákoľvek konkrétna vec dôležitá pre trestné konanie. Z uvedeného dôvodu sú všetky úkony odvíjajúce sa od tohto úkonu vrátane samotnej domovej prehliadky a jej výsledkov nezákonné a nemožno na ne prihliadať, a preto nemožno dospieť k záveru, že skutok, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, sa stal.

4. Proti uzneseniu okresného podal prokurátor sťažnosť prokurátor, o ktorej rozhodol krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, ktorým zrušil uznesenie sudcu pre prípravné konanie a sťažovateľa zbral do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Krajský súd sa s argumentáciou okresného súdu nestotožnil a uviedol, že z príkazu na domovú prehliadku vyplýva, že sťažovateľ je diler, ktorý si zadovažuje a v dome prechováva pervitín a už v minulosti bol dvakrát odsúdený pre drogovú trestnú činnosť. Výsledky príkazu na domovú prehliadku potvrdili dôvodnosť podozrenia, keďže sa v dome sťažovateľa našiel pervitín. Nemožno dospieť k záveru, že príkaz na domovú prehliadku nebol odôvodnený konkrétnymi okolnosťami. Krajský súd uzavrel, že výsledky domovej prehliadky netrpia nezákonnosťou. Preto na ne možno riadne prihliadať pri rozhodovaní o väzbe. Zabezpečené dôkazy dostatočne nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, sa stal, spáchal ho sťažovateľ a má znaky trestného činu.

5. Návrh prokurátora na vzatie do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vyhodnotil krajský súd ako dôvodný. Pri domovej prehliadke u sťažovateľa boli zaistené veci (návyková látka, digitálna váha, vysoká hotovosť v nízkych nominálnych hodnotách), ktoré nasvedčujú tomu, že ide o veci pochádzajúce z obchodovania s drogami. Prokurátor v návrhu na vzatie do väzby uvádzal, že sťažovateľ nemá pravidelný príjem a žiaden majetok, preto je dôvodná obava, že si bude prostriedky na život zabezpečovať obchodovaním s drogami. Sťažovateľ predložil na verejnom zasadnutí listiny, ktorými preukazoval, že má pravidelný príjem a nehnuteľný majetok. Krajský súd konštatoval, že vlastníctvo nehnuteľností nevyučuje obavu, že si sťažovateľ môže zabezpečovať prostriedky predajom drog. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na to, že je spoločníkom obchodnej spoločnosti, táto skutočnosť ho neoprávňuje disponovať s prostriedkami na účte tejto spoločnosti. Dve listiny v nemeckom jazyku, ktoré mali preukazovať pracovný pomer a stály príjem sťažovateľa, vyhodnotil krajský súd ako pochybné, pretože ani jedna nebola podpísaná sťažovateľom. Na základe vyhodnotenia listín predložených sťažovateľom krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ nevyvrátil argumentáciu prokurátora, že nemá pravidelný relevantný príjem. Keďže sťažovateľ nemá stály príjem a v minulosti už bol odsúdený pre drogovú trestnú činnosť, je u neho daná obava z pokračovania v trestnej činnosti.

III.

6. Sťažovateľ namieta nezákonnosť vykonanej domovej prehliadky, pretože bola vykonaná na základe nezákonného príkazu na domovú prehliadku. Nezákonnosť príkazu na prehliadku vyplýva z jeho nedostatočného odôvodnenia. Príkaz na domovú prehliadku bol podľa sťažovateľa založený iba na výpovedi svedka ████████, ktorý sťažovateľa v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou spomenul vo výsluchu, ktorý bol vykonaný v inom trestnom konaní. V trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi tento svedok využil svoje právo a nevypovedal. Výpoveď uvedeného svedka preto nemohla viesť k podozreniu. Zároveň sa príkaz na domovú prehliadku odvoláva na to,

že v minulosti bol odsúdený za drogovú trestnú činnosť, no jeho odsúdenie je zahladené. Nezákonnosť vykonanej domovej prehliadky má za následok nezákonnosť získaných dôkazov.

7. Sťažovateľ nesúhlasí s právnou úvahou, že bude pokračovať v trestnej činnosti, pretože nemá iné príjmy, ktoré by ho mohli živiť, čím mala byť daná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Sťažovateľ poukázal na to, že má podiel v obchodnej spoločnosti, ktorej je i konateľom, a táto činnosť mu prináša dostatočné zdroje. Navyše, vlastní dve nehnuteľnosti, ktoré by mohol predať a mať tak dostatok prostriedkov na obživu.

IV.

8. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia dohovoru, konkrétne namietané porušenie čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom. Preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). K tomu treba uviesť, že sťažovateľom uvedené ústavné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, tvoria súčasť záruk jeho základného práva na osobnú slobodu, a preto nie je dôvod na ich osobitný prieskum v súvislosti s namietaným uznesením krajského súdu.

9. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti pre a proti väzbe, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 417/2011) vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu, a že sa obvinený trestného činu dopustil. Okrem toho musí súčasne existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku.

10. Krajský súd založil záver o zákonitosti príkazu na domovú prehliadku na tých skutočnostiach, že osoba používajúca prezývku [REDAKOVANÉ] bola podľa výsledkov vyšetrovania zapojená do drogovej trestnej činnosti, sťažovateľ bol pritom v minulosti odsúdený pre drogovú trestnú činnosť a bolo podozrenie, že v jeho dome sa nachádza pervitín. Výsledky domovej prehliadky potvrdili dôvodnosť podozrenia, keď v dome sťažovateľa sa našiel pervitín, ako aj iné veci majúce spojitosť s drogovou trestnou činnosťou. Krajský súd preto vyhodnotil úvahy sudcu pre prípravné konanie o tom, že príkaz na domovú prehliadku bol nedostatočne odôvodnený, za nesprávny. Právnú úvahu a vyhodnotenie príkazu na domovú prehliadku krajským súdom nemožno hodnotiť ako svojvoľnú či neodôvodnenú. Nemožno opomenúť ani fakt, že požiadavky na kvalitu a rozsah odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom sú vydávané. V počiatočných štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať takú kvalitu odôvodnenia,

aká sa vyžaduje od rozhodnutí, ktorými sa trestné konanie alebo jeho štádium finalizuje. Orgán činný v trestnom konaní v počiatočnom štádiu konania vyhľadáva dôkazy, a preto nedisponuje takým množstvom informácií na odôvodnenie príkazov, keďže informácie dôležité pre trestné konanie na základe príkazov získava (IV. ÚS 347/2022).

11. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť osobitne aj proti príkazu okresného súdu na domovú prehliadku, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 187/2023 odmietol ako zjavne neopodstatnenú, pretože nezistil žiadnu možnosť porušenia označených základných práv sťažovateľa v súvislosti s príkazom. Možno len zopakovať, že podozrenie z drogovej trestnej činnosti sťažovateľa, ktorá vyplynula z výpovede svedka v inom trestnom konaní v spojení s predchádzajúcou drogovou trestnou činnosťou sťažovateľa, je dostatočnou dôkaznou mierou na vyvodenie podozrenia potrebného na vydanie príkazu na domovú prehliadku. K námietke nezákonnosti vzneseného obvinenia je potrebné uviesť, že sťažovateľ je usvedčovaný nielen výsledkami domovej prehliadky, pri ktorej bolo zaistených spolu 37 položiek, ale aj zachytenou komunikáciou medzi sťažovateľom a obvineným [REDAKOVANÉ] a výpoveďou obvineného [REDAKOVANÉ], ktorý v inom trestnom konaní uviedol, že bol asi trikrát svedkom nákupu pervitínu od osoby menom [REDAKOVANÉ]. Uvedené skutočnosti vo svojom súhrne zakladajú dôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom, a tým preukazujú dôvodnosť vznesenia obvinenia sťažovateľovi ako základného materiálneho predpokladu väzby.

12. Sťažovateľ tiež namieta nesprávnosť úvahy krajského súdu o existencii väzobného dôvodu preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Hypotéza právnej normy je dostatočne široká, čo umožňuje všeobecným súdom vyhodnotiť primeranosť zásahu do osobnej slobody. Široká hypotéza však nemôže byť priestorom pre extenzívnu interpretáciu. Krajský súd pri rozhodovaní o danosti dôvodov preventívnej väzby zohľadnil všetky okolnosti, ktoré sťažovateľ uvádzal. Porušenie jeho práv nemožno vyvodit' z toho, že krajský súd prihliadol na jeho trestnú minulosť, pretože odsúdenie už bolo zahladené. Zahladenie odsúdenia alebo zákonná fikcia nebráni súdu, aby pri hodnotení dôvodov väzby bolo prihliadnuté na predchádzajúcu trestnú činnosť. Účelom preventívnej väzby je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi obvineného. S ohľadom na charakter a závažnosť drogovej trestnej činnosti, osobu sťažovateľa a jeho trestnú minulosť spojenú s rovnakým druhom trestnej činnosti, ako aj jeho osobné pomery je záver krajského súdu o danosti dôvodov preventívnej väzby sťažovateľa v súlade so základnými právami sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru. Napadnuté uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky porušenia uvedených ústavných práv sťažovateľa, ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu